

Виходить у Львові що
жна (крім неділі і гр.
квіт. субат) о 5-й го-
дині по полуночі.

Редакція і
Адміністрація: улиця
Чарнецького ч. 12.

Письма приймають сх-
еми франковані.

Рукописи звертають сх-
еми на окреме жадане
і за зложенем оплати
поштової.

Рекламації незапече-
ні вільні від оплати
поштової.

НАРОДНА ЧАСОПІСЬ

Додаток до „Газети Львівської”.

Вісти політичні.

(Наради міністрів над спільним бюджетом. — Дискусія над російським язиком в ческій соймі. — Що про замах на наслідника англійського престола.)

Угорське бюро кореспонденційне доносить в Відня, що вчера, о 3-тій годині по полуночі, під проводом міністра співав загорянчих, гр. Голуховського, відбула ся нарада, в котрій взяли участь спільні міністри, президенти міністрів: др. Кербер і Сель, та міністри скарбу: Бем-Баверк і Люкач. Наради дотикали уложення спільног буджету і тривали до години 6-ої вечором. Дальші наради відбудуться нічі перед полуноччю. Угорський президент міністрів Сель буде нині на авдієнції у Цісаря. — Нині по послудні відбудеться в цісарській палаті спільна міністерська конференція під проводом Цісаря, котра закінчить теперішні наради австрійських і угорських міністрів.

Чеський сойм радив вчера над внесенем посла Саманека, домагаючись заведення обов'язкової науки російського язика у всіх середніх школах з ческим язиком викладовим. В дискусії заявив внескодавець, що знане російського язика потрібне в оглядів практичних, промислових і торговельних, а також для Чехів з оглядів народних. — Против того внесення дуже рішучо виступили посли німецькі. Посол Штайн жадав, аби сойм перейшов над тим внесенем до дневного порядку, однако його внесене не удержалося. Другий відмінний посол, Еппінгер, заявив ся також про-

тив внесення Саманека, бо з переведення его не обіює собі в практиці ніякого успіху, впрочому та справа не належить до сойму. Внесене єсть лише демонстрацією против наміреного признания німецького язика язиком загально посередничуючим в державі. Антисемітський посол Опіц також поборює внесене Саманека, доказуючи, що хвиля, коли Ніци вернули до сойму, аби показати свої марні наміри, невідповіда аби ставити такі внесення. — Гр. Войтіх Шенборн іменем більшої посилости заявляє, що він і його сторонництво противні загальному заведенню обов'язкової науки російського язика в середніх школах, однако признає, що з огляду на торговлю знання того язика може бути потрібне, отже він був би за тим, щоби науку російського язика завести надобовязково лише в школах реальних і буде голосувати за відснанем внесення до комісії. — По промовах ческих послів Соколя, Адамека і Форшта прийшло до голосування, в котрім ухвалено против голосів Німців передати внесене шкільний комісії.

Після донесень брюксельської часописи Patriote про замах на кн. Уельського, мало слідство виказати, що Сілідо ділав в намірі уложені з гори. Після тої часописи зізнав Сілідо, що єго намовив до замаху якийсь незнанкомий чоловік. За єго радою купив собі в неділю револьвер за три франки. В товаристві того незнаномого пішов оногди до брюксельського театру, де устроено великі збори, аби запротестувати против полуночно-африканської війни. Відтак пішов до шинку і там написав лист до вітця з повідомленем, що одержав посаду. З шинку пішов на дворець північної зелізиці і там довідав ся, коли приходять поїди. Сілідо не хоче подати назвища того незнаномого, каже лише, що він старший о кілька літ від не-

го. Переслухане злочинця тривало до 11-ої години вночі, по чим слідчий судия повідомив родичів о його арештовані. Друга брюксельська часопись Etoile Belge каже, що слідчий судия не вірить в правдивість зізнань Сіліда. Оногди по полуночі був Сілідо на галерії в палаті послів під час засідання і звідтам пішов просто на дворець та став зараз розпитувати ся о кн. Уельського. — О причинах замаху доси ще нічого певного не знають. З одної сторони кажуть, що Сілідо був орудием в руках анархістів, а з другої говорять, що він хотів пімстити ся за Бурів. Він сам мав сказати: Я допустив ся того учінку з мести за Траневаль, де за згодою кн. Уельського ріжуть тисячі людей. — Вчера зложив Сілідо обширніші зізнання і сказав, що у Ватерльо утверив ся заговор на життя багатьох високо поставлені осіб. На послідніх сходинах в однім шинку в Ватерльо вибрано его, аби убив князя. — Зараз по замаху бельгійське правительство повідомило всіх загорянчих послів о пригоді, а міністер справ загорянчих зложив в англійській амбасаді візиту. Кн. Уельський одержав з усіх сторін телеграми гратулляційні, між іншими також і від посла траневальського Лейда.

ІСТОРИЯ.

Львів дні 6-го цвітня 1900.

— Іменовання. Вищий суд країні іменував слідуючих судових практикантів авскультаціями: Мойс. Бернфельда і Володисл. Еміл. Мурчинського

НАДМОГИЛОЮ.

(З французького — Li di Monasana.)

Моя любов до неї зросла аж до божевіля. І для чого любити ся? Чи се не особлива річ, тут на сім сьвіті бачити лиши одну правду, лежіти в голові лиши одну думку, чувствувасти в серці тільки одно бажання, носити на устах тільки одно імя — імя, що в глубині серця немов потік води, згромадивши жерела, пріливав на уста — імя, що його привикло безнастанно кликати, повтаряти і шепотіти — майже на кождім кроці як молитву.

Не наміряло розказувати своєї історії. Любов має одну і ту саму історію. Я стрінув ся з нею, покохав її, і то було все. Рік провів я при її боці, окружений її пізнішим чувством, обніятій її раменами, зворушений її пестощами, одушевлений чаром її очей, умучений цілим натовпом слів, оповитий, прикований, увязнений тим всім, що спливало від неї, очарований так дуже, що я не знати, чи се ніч, чи день, чи я живий або мертвий, на землі я чи де-небудь інде.

Напрасно она померла. Що се приспішило смерть її, мені зовсім неясно. Слогливого вечера она вернула цілком промокла до дому, а день опісля почала кашляти. Она кашляла

цілий тиждень а відтак положилася до ліжка. Що сталося дальше, сего не памятаю бальше.

Прийшли лікарі, записали рецепти і потім відійшли назад. Веліли принести ліки. Баба доставила їх. А руки у немічної були горячі, чоло горіло і пріло. Очі гляділи судорожно і смутно. Я заговорив до неї і она одвітила мені. Що ми говорили з собою, того не можу пригадати. Весь забув — весь. Она померла. Ще чую зовсім виразно, як єї послідні віддихи утікав з уст. Він був так лагідний, так тихий — той послідний віддих.

Напрасно кликнула сторожка: „Ах!“ Я я розумів тоє. Від того часу здавалось мені, мов би весь разом зі мною потонуло в глубинах землі. Мене обкидаю формально тисячами питань що-до похорону. Але з того вчез я нічого не знаю. Перед собою ще зовсім ясно бачу лиши домовину. Чую ще удари молотка, що спадали на віко домовини.

О! милосердний Боже! Єї спустили в могилу — в чорну яму. Прийшло там кілька сеїв, подруг. Я утік звідтам. Блукав по улицях. Тільки на коротку хвилину зайшов до свого мешкання, щоби опісля знов утечи. Слідуючого дня по похороні я відіхав....

Тепер я знов в Парижи.

Коли я війшов до свого покоя, коли побачив нашу мешканну комінату, наші меблі, цілий дім, де всьо лишалося з життя ества, що вже більше не жило, тоді охопив мене страшний біль, і я дивуюсь, що не відчинив

вікна і не кинув ся на камінє, щоби зірвати з навісним житем. Я не міг довше оставати між тими предметами, між тими стінами, що давніше окружали її, що заховали в своїх розсілинах тисячі атомів її тіла. Я вхопив свій капелюх і хотів утікати. Дійшовши аж до дверей, я задержав ся нечайно в середині передпокою. Я стояв перед великим зеркалом, котре она веліла тут уставити, щоби при віході оглянути себе від голови до ніг і перевідіздити ся, чи єї стрій, єї волосе, єї черевики гарно виглядають.

Я стояв перед тим великим зеркалом, що відбивало її тільки разів; тілько разів і так часто, що оно мусіло її образ приймати в себе і заховати.

Я дріжав цілим тілом, впялив очі в глядь, глубоке чисте зеркало, що перше представляло її цілу появу, що обіймало її образ, її стать, як то я сам робив. Здавалось, немов би я кохав то зеркало — я дотронув ся його; оно було ледяно зимиє! О! спогади, безнадійні спомини! О суворе, горюче, жарке страшне зеркало, ти, що найтіжше мучиш чоловіка! Щасливі люди, котрих серце гладке, як зеркальне скло в котрім лиши пробліскують звороти і миттю знов пропадають — серце, що всьо забуває, що колись замикало всьо, що пе-реїгло по його гладкій площі, що відбило ся гомоном в його любові.

Ах! який страшний тей біль! Я вибіг на улицю. Мимохіть завернув я ходом на кладо-

у Львові, Мих. Ресола в Станиславові, Агенора Генр. Адамовского, Густ. Каз. Ром. Остронского, Ів. Януша і Ів. Шенка у Львові, Стан. Густ. Лессера в Коломиї, Жигм. Авг. Рейманського в Мостиках, Едм. Еміля Мошинського, Епіфанія Степановича і Йос. Шпондревского у Львові, Стеф. Бехенського в Тернополі, Ів. Кантого Золотенького в Старійсолі, Том. Як. Прохал у Львові, Здцел. Юр. Будзиновского в Самборі, Густ. Адама Гаспарого в Станиславові, Март. Берлинського у Львові, Вільг. Алекс. Вінк. Кліща, Жигм. Теодора Голобута і Юл. Брон. Курковского у Львові, Здцел. Чайковского, концептового практиканта ц. к. намісництва в Рогатині і Володим. Яворовського, авокультанта судового в Градци, вкінці кандидата адвокатури дра Маріяна Заполяльського у Львові. — Президент вищого суду краєвого у Львові іменував укінченого гімназиста Володислава Ерту практикантом рахунковим при вищому суді краєвім у Львові.

— Ц. к. Дирекція залізниць державних подав до відомості: З причини ушкодження наспу застаповано рух поїздів товарів на шляху Ягольниця-Глуше імовірно на 24 години.

— Даюма стипендіями з фонду пок. о. Ник. Васильковського, пароха в Молотові і з фундації пок. о. Ів. Васильковського пароха в Могильници, кожда 80 корон річно, надали п. Евстахій Васильковський, управителем почти в Улашківцях, котому прислугував право досмертного надавання сих стипендій. Кирила Чижка, ученика III. року рільничої академії у Відні, сина селянина з Нарешти, і Георгія Потерейка, ученика торговельної академії у Львові, сироту по селянині, обіх до скінчення наук. (Сей фонд стипендійний находиться в касі „Народного Дому“ і там виплачується).

— Аматорське представлене, третє з черги, відбудеться в відділю дні 8-го цвітня с. р. в сали „Міського Касина“ (ул. Академічна ч. 13) заходом українсько-руського драматичного товариства ім. І. Котляревського у Львові, сполучене з продукцією вокально-інструментальною. I) М. Лисенко: Дует з „Різдвяної ночі“ відповідають пп. О. III. і М. В. — II) Бернацький: Тропак, сольно скрипка з акомп. форт., відграв п. С. II. — III) „Аргонавти“ комедія в 3 діях Григорія Цеглинського. Оркестра війскова 80 п. п. Ціни місць: канапка 1 зл. 20 кр., крісло першорядне 1 зл., крісло другорядне 70 кр., вступ на салю 40 кр., для учеників 25 кр. Початок о годині 7^{1/2} вечором. Білетів можна дістати в „Руській Бесіді“ (Ринок ч. 10. I) а в день представлення від години 6^{1/2} при касі.

— З жалю за Жубертом. Славному покійному генералові Бурів в полудневій Африці, Жубертові, певно ніколи й на гадку не прийшло, що хтось по його смерті так буде за ним жалувати, що аж сам собі смерть зробить. А таке сталося в Ебраїхсдорфі в долішній Австрії. У тамошнього пекаря Фридриха Штебавмера був в ваупі 17-літній Кароль Моравіць, котрий, коли вибухла була полуднево-африканська війна, хотів конче їхати до Бурів і вступити до їх війска, але не міг виконати того свого пляву. Від кількох днів видко було по нім сліди якогось розстрою, коли же прочитав в газетах вість про смерті ген. Жуберта, то его спокій таки вже зовсім скінчився. Плакав день день і ніч за славним генералом та говорив заедно: Того горя я не переживу! Та й дійстно не пережив, бо оногда пішов він сноїкій до своєї комірчини на віч і там повісився.

— Артезійска керница. На малім острівці Градо, на захід від Трієсту, де єсть невеличке село і прислань для рибаків, не було доси води до пиття і роблено лиши пістерни, в котрі під час дощу ловлено дощівку. Тепер же виверено там артезійську керницю на 217 метрів глубоку, а дні 4 с. м. бухнула з неї чистісенька, заменита до пиття вода в такій масі, що можна сподівати ся по 30.000 гектолітрів на день.

— Бійка. Рубачі Андрій Сенюта і Панько Головка побили свого товариша Фр. Потучка що зайшов до одної камениці, де мали рути ся дрова, так сильно колами і кулаками, що рани пороблені на голові мусіла від стація ратункова обвязувати.

— Телеграф доокола світа. Росийські і американські інженери уложили плян, після котрого мають бути Америка, Азія і Європа сполучені з собою телеграфом на суши з відмінкою лиши короткою частиною, що буде іти попід море. Телеграф той має іти найдальшими сторонами на півночі в Америці і Сибірі а буде сполучений коротким каблем попід море Беринга. Плян сей поправді уложив був вже в шісдесяти роках Цірус Фільд, коли то ему два рази не удавалося поєсти кабель попід Атлантичний океан. Але в тодішніх часах Сибір і північна Америка так ще були неприступні, що він мусів відступити від сего пляну. Аж тепер, коли буде ся позасібска зеліаниця і сухопутний телеграф, коли в Америці відкрито і визискує ся золотоносний край Аляксу, то і той плян став ся скорші можливим до переведення. Поставити телеграф вже до ріки Юкон прийде ся легко, а звісім треба ще лише буде пустити кабель від найдальншого на заході кін-

чика Аляски до Сибіри. Таким способом три частини світа були би сполучені з собою. Проект сей має для того вигляди на здійснене, що єсть дешевший, бо не треба довжезніх морських каблів і дасті ся легше перевести. Тоді буде дійстно ціла північна куля землі обведена доокола телеграфічним дротом.

— Засипані осуగом сніговим. Про пещасливу пригоду в горах Карконошах, про которую вже згадували у вчерашиньому числі, подають німецькі часописи ще отсі близькі вісти. Сторож буди в горах називався Дікс і був знаменитим проводирим, котрий зимою водив людій через гори. Перед кількою днями умерла ему була жінка і тіло її треба було спускати на санях в долину. Отже батько і найстаріший син 20-літній вишли були на стрічку людем, що приходили по тіло і стали в новім снігу розкопувати дорогу. Тоді то злетів на них осуг, на 100 метрів довгий а на 40 до 50 метрів широкий, який зсунився в дуже стрімкого вертикального гори. Синови удалися ся десь на скалах сперті ся, а батька покотив осуг аж на долину, де его знайдено роздущеного. В буді на горі лишилася самих троє малолітніх дітей. Дікса, котрий був знаний і люблений в цілій околиці, похоронено разом з єго жінкою в одній гробі, при величезнім здвигі народу. Дітьми неща сливого заопікувався єго брат.

— Ізза старих скрипок. Прокуратория державна в Мангаймі в Німеччині оповістила в німецьких газетах слідуючий гончий лист: Кароль Цах, уроджений 1860 в Будапешті, жонатий, великого росту, з чорними волосами, впадаючої в очі постави, говорить австрійським говором, есть дуже підозріний що єто що спроповідив скрипку Страдіварюса в 1869 р. вартості 10.000 марок (12.000 К. або 6.000 зл.) і скрипку Пляменціюса Кварнеріюса вартості 1500 марок (1.800 К. або 900 зл.) — Цах походить з родини, котра також славна з того, що вирабляла добре скрипки, і перед чотирома роками мав навіть склеп зі скрипками у Відні. Він оділичив був по батькови значний маєток, але стратив єго борзо. Опісля іздав він по Німеччині та Англії і забирає у всіх більших містах скрипки в комісову продаж. Зразу мав він довірів у куцців і фабрикантів, але пізніше пустив ся на зло дорогу. Він постановив собі збирати нечестним способом старі скрипки славних італіанських майстрів. Так довідав ся він, що фабрикант інструментів в Мангаймі Кеслер має правдиву скрипку Страдіварюса, що була колись влас-

вище і найшов тут чимну могилу з мраморним хрестом; на нему напись: „Она кохала, єї кохали і она померла“.

Тут під тим намогильником лежала она! Я притулив ухо до могили і наслухував. Не міг розстаться з гробом, а коли ніч оповіила своєм серпанком землю, я оглянувся довкруги себе.

Нечайно здавила мене дика туга, туга безнадійного коханка. Я чув охоту провести цілу ніч коло неї — послідну ніч на єї могилі. Однак нещасте було недалеко; мене достергли і могли прогнати з кладовища. Що було діяти? Я рішився входити підступу. Піднявся і почав проходжуватися по съятім місци небіжчиків. — Як мале се місто в порівнянню з містом живучих...

А небіжчики далеко могутніші, чим живучі. Ми потребуємо високих домів, улиць, стільки місця для чотирох поколінь, що рівночасно споглядають на съйті, пімо жерельну воду і вино і юмо хліб. А для всіх поколінь, котрі померли, для щілого ряду поколінь вистане отсей одинокий малий клапоть землі. Земля приймає їх всіх без вину, а забуте затирає їх сліди. Будьте блаженні!

На берегу теперішнього кладовища, до котрого все приводять нових мешканців, побачив я опустіле, стародавнє кладовище, повне диких рож і кипарисів, де наші попередники розпалились в порох і попіл, де вже і хрести модні і де може вже завтра будуть копати нові могили. Сумовито, але гарно виглядав той огорod, згноєний людськими тілами. Я був одинокий, цілком одинокий, цілком одинокий. Я скрився за густо лисистою, сумовитою вербою. Я

скрився зовсім під густою звисаючою галузевою, що раз-у-раз темнішала.

Опertiaj o пень, стояв я мов той моряк, що хватає щогли розбитого корабля.

Доперва, коли темна ніч наспіла, опустив я свій сковок і мірним повільним ходом я йшов здовж могилок. Я довго блудив. Не міг найти єї могили. Простягнувши руки і широко отворивши очі, що хвиля ударяючи о могильники то раменами, то колінами, то грудею, то головою, я йшов і надармо глядав єї могили. Я дитикав, мов який сліпець, що глядить дорого, каміне, зелізо, скло і металеві вінці і вінки з зівялого листя. Я читав пальцями намогильні написи, доторкався імен мерців. Яка чорна, страшна ніч! Єї могили я не міг найти.

Було на новю. Незвичайна ніч отся! В се-редині на тих вузких стежинах, що вили ся між могилками, мене знов нечайно охопив страх.... Могили, гробы, могили.... всюди самі могили, в право, в ліво, довкруги мене, нічого лиши самі могили.

Я опустився на один гріб, бо дальше вже не міг іти. Ноги у мене дрожали. Я чув, як дуже більше маві серце, і сей удар супроводило що щось іншого. Що се було?

Якийсь невиразний, тихий крик. Чи то діялось в моїй без розуму голові, серед тої не-прозоримої ночі, чи у внутрі землі, згноєній людськими тілами? Переляканій я споглядав насоколо. Як довго я сидів, не знаю. Роашмаваний маревом грижі, що вляялося в мою душу, я ледви що не крикнув.... хотів умирati. Мені здавалось, мов то мраморний камінь, на котрий я опустився, нечайно заворухався, мовби хотіс зі споду силкувався його підйими-ти. Один скок.... і я сидів на сусідній могилі.

Я бачив, так спрощі я бачив, що камінь, котрий я що-йно опустив підняв ся і з гробу виринув голий, білий кістяк.

То все я бачив зовсім ясно, хоч ніч була чорна, як смола.

На намогильнім хресті можна було читати: „Тут спочиває Жак Олівер, помер в свої 51 році життя. Він любив свою родину, був честний, добрій, добродійний чоловік. Він умер з ласки Найвишого.“

Кістяк Жака Олівера відчитав сю напись на своїй могилі, опісля вибрав на стежці кінчастий, острий камінь і почав стирити камінь і почав стирити букви. Стер іх цілковито, звернув пусті ямки очі до місця, в котрім перед хвилею виднілась вижолоблена напись, і там начеркнув неживий Жак Олівер кінчиком кістки, що перше була вказуючим пальцем, жевріючими буквами, що подобали на ті лінії, котрі малюємо на мурі кінчиками погаслих сірничок, таку намогильну напись:

„Тут спочиває Жак Олівер, помер в свої 51 році життя. Він приспішив за-для своєї безчувственности смерть вітця, котрого хотів наслідити. Він гнобив свою жінку, томив свої діти, обманював своїх сусідів, крав все, що могло попасті під єго руки, він умер, як ледащо“.

Коли покінчив отсю нову намогильну напись, Жак Олівер неподвижно приглядався хвилю своєму ділу.

Я окинув довкруги зором і докледів, що всі могили були отворені і що всі мерці повстали і зіскрібували і стирали ті всі брехні, що крівні пописали на їх гробах, щоби їх місце заступити правдою.

І Н С Е Р А Т И.

ТРАВА МЕДОВА

(Holcus lanatus)

власної збірки в обшарі двірського Борівна, настін сувіже і певне на грунті сухі або мокрі, цілком ліхі, на пасовиска знаменита ростить, раз вісіяна триває кілька літ. Один корець разом з мішком коштує 4 зр. а. в., при вакуні нараз 10 корців додається один корець даром; на вагу 100 кг. 28 зр. Замовлення довершує Й. БУЛЬСЕВИЧ в Бохні.

Перше галицьке товариство акційне
для пропислу хемічного
(давніше Спілки командитової Юлія ВАНГА)
у Львові ул. Косцюшка ч. 5
поручає на теперішній весняний сезон

Навози штучні власного виробу.

Гаранція складників, ціни найнижчі.
Спеціальні навози під бараболі, бураки і хмель!
Цінники на жадані висилається відворотною поштою.

Інсерати

(„оповіщення приватні“) до „Газети Львівської“, „Народної Часописи“, і всіх наших часописів принимається виключно мною створена „Агенція дневників і оголошень“ в пасажу Гавсмана ч. 9. Агенція ся приймає також пренумерату на всі дневники країні і заграниці.

4³/₄ КІЛЬО КАВИ

netto вільне від порта за послідуватою або за присланем гропії. Під гаранцією найменший товар.
Африк. Мока перлова . . зр. 3·70
Сантос дуже добра . . " 3·70
Сальвадор зелена найліп. " 4·20
Цейльси ясно-зел. найліп. " 5·50
Золота Ява жовта найліп. " 5·30
Перлова кава зелена . . " 5·20
Арабська Мока дд. аромат. " 6·35
Цінники і тарифа цілова даром.
ETTLINGER & Co., HAMBURG.

ПОБІЛЬШЕНЯ ФОТОГРАФІЇ

цілком вірні оригіналові аж до природної величини артистично виготовлені. — В паспарту.

Ціна за портрет величини 37x45 см. разом з портом і опакованем **5 зр. 10 кр.**, в хороших рамках **9 зр. 60 кр.** (аж до 5-тьох кр. франко).

Замовлення приймає А. ЛЯНДОВСКИЙ
Львів, Пасаж Гавсмана.

Ново отворена Агенція дневників і оголошень
Пасаж Гавсмана ч. 9,

приймає оголошення до всіх дневників
також пренумерату на всі часописи країні і заграниці.